

will help preserve their knowledge, enable them to pass it on and demonstrate that there are alternatives to the standard accepted methods of construction. Students also participate in woodworking workshops where they learn about different types of wood, traditional joinery and wood preservation – both in existing buildings and new construction projects.[3] Another study field is stonemasonry. Under the guidance of experienced stone masons students will learn about common types of stones and various methods of building stone walls the traditional way.

Architectural education based on traditions will help the students to form an understanding about their relationship with nature and their role in creating a sustainable living environment for the people. Practical workshops are essential tools, teaching lessons in materiality and understanding of detailing which are important for any architect.

Key words: workshops, natural building materials, vernacular architecture, earth buildings

Bibliography:

- [1] Георгиев, Г. Строителство с естествени материали, Електр. издание, 2015
- [2] Илиева, Ж. Строителни материали и техники във възрожденската архитектура на Троян и околните селища, Годишник на УАСГ, том 52, брой S1, ISSN 2534-5759, стр. 1583-1595, 2019
- [3] Илиева, Ж. Дървени покривни конструкции във Варна от края на XIX и началото на XX век, Сборник доклади от IX Международна научна конференция "Архитектура и строителство - ArCivE", ВСУ "Черноризец Храбър"-Варна, ISSN 2367-7252, стр.105-120, 2019

Письмак Ю. О., ст. викл.

Одеська державна академія будівництва та архітектури

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ, ПІДСИЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЙ І РЕСТАВРАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ АРХІТЕКТУРНОЇ СПАДЩИНИ (В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ АРХІТЕКТУРНОЇ ОСВІТИ)

Кінець другого десятиріччя ХХІ ст. являє нам приклади здійснення сміливих проєктів збереження і реставрації дуже цінних об'єктів архітектурної спадщини Одеси і Одеського регіону. Яскравим прикладом цього є підсилення конструкцій і реставрація фасадів визначної пам'ятки архітектури у самому «серці» Одеси – будинку А. Руссова (вул. Садова, 21) (Рис). Сьогодні попередній успіх розвивається і закріплюється проведенням робіт з підсилення (зміцнення) конструкцій і реставрації фасадів сусідньої будівлі (також шедевра архітектури) – будинку Лібмана, розташованого на розі вулиць Садової і Преображенської.

Епопея збереження від руйнації, посилення конструкцій і реставрації будівлі Одеського національного академічного театру опери і балету (1998 – 2007 рр.) має стати основою для створення колективної монографії про вдалий досвід реставраційних робіт. Палац І. Куріса в Лиманському районі Одеської області є пам'яткою архітектури національного значення.

У своєму зовнішньому вигляді палац Куріса поєднав романтичні риси англійської архітектури середньовіччя і тюдорівської доби з орієнтальними мотивами. Після багатьох років занедбання, ця унікальна будівля реставрується, її конструкції підсилюються. Масштаби і обсяг реставраційних робіт, нагальна необхідність проведення яких невмолимо диктується часом, переконує у великій потребі у висококваліфікованих фахівцях у царині реставрації цінних об'єктів архітектурної спадщини не тільки історичного ареалу Одеси, але й усього Півдня України.

Рис. Фрагмент фасаду будинку А. Руссова в Одесі після реставрації. Грудень 2019 р.
Світлина В. Богатирьова

Саме Одеська державна академія будівництва та архітектури (яка, до речі, святкує у ці дні 90-річчя з часу свого заснування) має стати і «кузницею кадрів» і головним на Півдні України науково-освітнім і науково-дослідним центром з питань збереження і реставрації пам'яток. Об'єднати заради збереження дорогоцінної культурної спадщини зусилля і прагнення співробітників нашої Академії, Одеської обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, Національних творчих спілок, Асоціації архітекторів Одеси, профільних управлінь Одеської міської ради і Одеської обласної державної адміністрації – важливе завдання сьогодення. При розробці навчальних програм, навчальної і навчально-методичної літератури, дуже важливо враховувати і використовувати багатий досвід різних шкіл реставрації Європи та інших країн світу. Ініціатором створення в нашому вищому навчальному закладі першої на теренах України кафедри реставрації архітектурних об'єктів став академік, д. т. н., професор В. А. Лісенко (1937-2016). Він був також засновником і першим президентом Південноукраїнського відділення Національного комітету ICOMOS, засновником і першим головним редактором фахового збірника наукових праць ПУВ НК ICOMOS

«Реставрація, реконструкція, урбоекологія». Студенти і аспіранти кафедри залучалися до обстеження видатних і всесвітньо відомих пам’яток – будівлі Одеського академічного театру опери і балету, Потьомкінських сходів та інших. І у наші дні на кафедрі «Архітектурні конструкції» діє Міжнародне студентське наукове товариство «Проблеми збереження архітектурної спадщини Півдня України» (під керівництвом автора цих рядків). Кафедра мала великий досвід міжнародного співробітництва з різними закордонними навчальними закладами, міжнародними громадськими організаціями (ICOMOS, EUROPA NOSTRA, S.P.A.V...).

Висновки. Пам’ятки архітектури, історико-архітектурна спадщина Одеси, усього Півдня України гостро потребують негайних дій з консервації, запобігання руйнації, підсилення (зміцнення) їх конструкцій і проведенні комплексної наукової реставрації. Специфіка підготовки архітекторів-реставраторів суттєво відрізняється від, умовно кажучи, архітектора «загальної практики». На жаль, не кожен архітектор – друг і захисник історико-архітектурної спадщини. Інколи і зовсім навпаки. Тому справжнім архітектором-реставратором зможе стати лише людина, яка любить і цінує ту дорогоцінну спадщину, яку залишили нам зоdcі минулого. А допомогти їй опанувати професійну майстерність – шляхетна місія закладу вищої освіти (за підтримки держави, органів місцевого самоврядування, вітчизняних і міжнародних пам’ятко-охоронних інституцій).

Підлісна О.В., канд. мист., доц.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

ДОЦІЛЬНІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ МИСТЕЦЬКО-ОБРАЗОТВОРЧОГО ЦИКЛУ

Дистанційна освіта як форма навчання за неможливості дістатися до ВНЗ у зв’язку з певними причинами, або ж для студентів з особливими потребами, з’явилася не так вже й давно – саме розвиток інформаційних технологій та можливість повноцінного дистанційного спілкування дозволили створити спеціалізоване інформаційно-освітнє середовище, яким можна користуватися на відстані від ВНЗ. Розвиток комп’ютерних технологій зв’язку – скайпу, зум-конференцій, вайберу, а особливо – поява смартфонів, оснащених інтернетом, призвели до можливості використання дистанційних програм за багатьма навчальними дисциплінами, зробили його доступним для широких верств населення. Сьогодні, в умовах пандемії, дистанційне навчання стало майже єдиною можливою формою викладання, яка дозволяє уникнути прямих контактів викладачів і студентів, сприяє підтримці карантинних умов.